

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЯК СВОЄЧАСНИЙ КРОК У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ З ІНЖИНІРИНГУ

Горслков Д.В., канд. техн. наук, доц.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Формування та розвиток бізнесу в умовах сьогодення передбачало і передбачає використання інтелектуального капіталу як основи успіху. До недавнього часу цим інтелектуальним капіталом були виключно технології та інновації, що застосовувались на підприємствах різних галузей. Це були основні складові, на які робили ставку підприємці під час розвитку свого бізнесу, незважаючи на таку складову інтелектуального капіталу, як рівень підготовки фахівців. Це було зумовлено перенасиченням ринку праці висококваліфікованими фахівцями різних професій із необхідним рівнем підготовки та кваліфікації. Але з плином часу зниження темпів зростання економіки, зменшення кількості виробничих підприємств та відкриття нових можливостей роботи за кордоном створило на ринку праці становище значної нестачі кваліфікованих фахівців як робітничих спеціальностей, так і спеціалістів вищої кваліфікації, зокрема фахівців з інжинірингу. Не виключенням у цьому питанні стала і харчова індустрія, де «кадровий голод» змушує керівництво цих підприємств звертатись до закладів вищої освіти з питань рекомендацій та з пропозиціями працевлаштування випускників і студентів. Проте до недавнього часу таких тенденцій не спостерігалось. З урахуванням таких потреб виробництв стало актуальним питання приведення випускників, як майбутніх фахівців, до тих стандартів та кваліфікації, які висувають роботодавці та умови сучасного виробництва. При цьому часу на формування й адаптацію у виробничих умовах сучасний випускник не має, тому з приходом на робоче місце молодий фахівець мусить у найкоротші строки сформувати в собі певний компетентнісний рівень на основі отриманих у навчальному закладі теоретичних знань та практичних навичок. Сучасний фахівець з інжинірингу, за вимогами виробництва, повинен мати широкий спектр компетентностей у різних галузях та напрямках, які іноді не пов'язані з переліком та змістом навчальних дисциплін, що викладаються за спеціальністю. Така розгалуженість освітніх програм та реальних виробничих умов виникла внаслідок впливу низки чинників різного роду. Зокрема, звиканням протягом тривалого періоду підприємців до надлишку кадрів, зростанням віддаленості виробництв і навчальних закладів,

небажанням тісного співробітництва бізнесу й освітнього простору, відсутністю бажання і можливостей у навчальних закладів до утворення власних виробництв як структурних підрозділів, відсутністю адаптації існуючих освітніх програм та навчальних планів до потреб сучасного ринку праці та вимог до фахівців інженерного спрямування. З огляду на зазначене можна сказати, що адаптація сучасного освітнього простору в інженерії є актуальною і негайною для розв'язання задачею.

Для розв'язання задачі забезпечення якісної, сучасної підготовки фахівців з інжинірингу необхідним є виконання взаємопов'язаних кроків, першочерговим із яких є формування адекватної до вимог підприємств освітньої програми, начальних та робочих планів для її реалізації. Із цією метою окрім такої постійної складової, як взаємозв'язок дисциплін, необхідним кроком є введення низки дисциплін суміжного характеру, зокрема економічного блоку, та введення дисциплін інженерного спрямування. Так, кафедрою устаткування харчової і готельної індустрії ім. М.І. Беляєва були розроблені адаптовані начальні та робочі плани для спеціальності 131 «Прикладна механіка» та 133 «Галузеве машинобудування» спеціалізації «Обладнання переробних і харчових виробництв». За адаптованими навчальними планами було прийнято рішення про введення низки нових дисциплін, які знайшли своє логічно обґрунтоване місце на всіх етапах підготовки кваліфікації інженерів-механіків. Були введені такі дисципліни: теорія організації комплексних інженерних систем, конструктивні матеріали харчового машинобудування, інженерні конструкції підприємств харчової індустрії, мембранна техніка та технології, міжнародна стандартизація інженерної освіти та ін.

Уведені дисципліни становлять чітко пов'язану організаційну структуру, яка доповнює та трансформує освітній процес підготовки фахівця з інжинірингу відповідно до потреб сучасного ринку праці. За рахунок упровадження та трансформації низки дисциплін була чітко сформована логічна послідовність міждисциплінарного взаємозв'язку, яка на різних етапах навчання забезпечує розширення кола знань, чітке розуміння необхідності засвоєння матеріалу, місця застосування, надає впевненості щодо можливості виконання комплексних інжинірингових завдань, що виникатимуть під час різних видів практики, навчання та професійної повсякденної діяльності у виробничих умовах. Крім того, застосування такого підходу дозволить підготувати високопрофесійного фахівця, здатного швидко адаптуватися до вимог часу та вирішувати інженерні завдання різного рівня складності.